

Összefoglaló

A Délvidék / Vajdaság – Társadalomtudományi tanulmányok című kötet tanulmányai a tudományos kérdéskörök és elemzések mellett a szerzőjük által művelt tudományág vajdasági helyzetét is bemutatják, továbbá arról is szólnak, hogyan, milyen módszerekkel, értelmezési lehetőségekkel és eredményekkel járul hozzá egy-egy tudományos diszciplína a vajdasági magyarság életének mélyebb megértéséhez, illetve milyen új meglátások, utak, célok felé lehet irányítani ezeket a kutatásokat. A társadalomtudományok ugyanis elhanyagolhatatlan láncszemek a mindennapok világa és az ettől általában elidegenedő politikai döntéshozók között. Nemzetpolitikánk aktuális helyzetét figyelve épp ezért mind égetőbbnek látszik a szükség a nemzetrészek közötti egymást értő diskurzusra. A társadalomtudományi értelmezések ugyanis a megértéshez és az ezen alapuló nemzetpolitikai stratégiák kidolgozásához és alkalmazásához segíthetnek hozzá bennünket.

A kötet szerkesztési elve a sokszínűség tudatos felvállalása így nyitva utat az interdiszciplináris törekvéseknek, valamint azok további kibontakozásának. A sokszínűség ellenére azonban vannak benne vissza-visszatérő közös motívumok is. Az egyik ilyen a vajdasági magyarság másságának jellemzése mind a többségi nemzet, mind az egyetemes magyarság szempontjából.

Ennek megjelenése hozzájárul a regionális magyar világok és egyben a nemzeti kultúránkban általánosnak, egyértelműnek tekintett fogalmak, léhelyzetek, folyamatok árnyaltabb, értőbb, valóságghűbb értelmezéséhez is, ami alapja lehet az aktuális nemzeti sorskérdések megfogalmazásának és a nemzetpolitikai stratégiák kidolgozásának is.

Emellett a kiadvány természetesen nem mulaszthatja el a történeti és a jelenkori összefüggések regionális és európai összetevőinek, valamint az interetnikus folyamatoknak, konfliktusoknak, politikai-gazdasági kontextusoknak a kutatását sem. A tágabb összefüggések elemzésével párhuzamosan, illetve ezeken belül igyekszik megtalálni a vajdasági társadalomtudományi kutatások és ezek eredményeinek helyét a szerbiai, az egyetemes magyar és az európai kutatások világában egyaránt.

A politikai-társadalmi változások elmúlt több mint másfél évtizedében sok minden megváltozott az identitás, a történelmi tudat és a tudományos intézményhálózat, a kutatói apparátus terén is. A megszűnő intézmények és az átformálódó társadalomtudományi hálózatképződés folyamatában is azonban fontos maradt, hogy a délvidéki magyar társadalomtudományi élet közösségépítő és megtartó jelentőségét megőrizze. Ezért fontos számba venni és megvitatni tudományos, intézményi és társadalmi kérdéseinket, amelyek kizárólag a mély, valóságghű megértés és értelmezés talaján állhatnak azzal a szándékkal, hogy az itt élő magyarság jövőképe alakításához felelősséggel hozzájárulhassanak.